

EUREPGAP - контролни точки и стандарди

- ❖ Стандарди кои производителите мора да ги спроведуваат и кои даваат специфични препораки за секое барање;
- ❖ Општи контролни точки и стандарди кои се однесуваат на целокупното фармско производство;
- ❖ Контролни точки и стандарди кои се однесуваат на производството на житарици;
- ❖ Контролни точки и стандарди при производство на овошје и зеленчук;
- ❖ Контролни точки и стандарди при производство на комбинирани култури;
- ❖ Контролни точки и стандарди при производство на кафе;
- ❖ Контролни точки и стандарди при производство на чај;
- ❖ Контролни точки и стандарди при производство на цвеќе и други украсни растенија;
- ❖ Контролни точки и стандарди во сточарското производство;
- ❖ Контролни точки и стандарди во аквакултурата.

EUREPGAP – контролни точки и стандарди во фармите (општо)

- ❖ Чување на податоците и внатрешна самоконтрола;
- ❖ Избор на локација и објекти за сместување на животните кои ќе гарантираат благосостојба;
- ❖ Континуирано документирање и интегрирање на специфичните податоци и практични искуства од спроведените EUREPGAP стандарди и нивна имплементација во менаџментот на фармата;
- ❖ Зачувување на здравјето, безбедноста и благосостојбата на вработените во фармите;
- ❖ Континуирана стручна едукација на вработените лица во фармите;
- ❖ Менаџмент на отпадоците и загадувачите од фармите, нивно елиминирање и рециклирање;
- ❖ Зачувување на природата и биодиверзитетот;
- ❖ Континуирана корекција и отстранување на потешкотиите при имплементација на EUREPGAP стандардите со цел нивно подобрување;
- ❖ Следливост на процесот и негова повторливост.

EUREPGAP – check point тест во фарми (општо)

❖ Чување на податоците и внатрешна самоконтрола:

- Дали сите документи се достапни при надворешната контрола и дали се чуваат најмалку две години?
- Дали се спроведува најмалку една внатрешна самоконтрола во текот на годината?
- Дали се превземаат мерки за отстранување на недостатоците утврдени при внатрешната контрола?

❖ Избор на локација и објекти за сместување на животните кои ќе гарантираат благосостојба:

- Дали постои постојано интегрирање на знаењата и практичните искуства при изградбата на фармите?

❖ Континуирано документирање и интегрирање на специфичните податоци и практични искуства од спроведените EUREPGAP стандарди и нивна имплементација во менаџментот на фармата:

- Дали постои систем за документирање за секој чекор од производството?
- Дали постои референтен систем за секој дел од фармата?
- Дали постои менаџмент на ризик?
- Дали постои стратегија за намаливање на сите идентификувани ризици?

EUREPGAP – check point тест во фарми (општо)

❖ Зачувување на здравјето, безбедноста и благосостојбата на вработените во фармите:

- Дали фармата поседува напишан документ за пресметување на ризикот и безбедност при работата?
- Дали фармата поседува напишан документ за здравјето, безбедноста и хигиената при работата како и процедурите кои вклучуваат заштита при работа?

❖ Континуирана стручна едукација на вработените лица во фармите:

- Дали постојат документи за организирана едукација на вработените?
- Кое е нивото на стекнатите квалификации на вработените?
- Дали сите вработени имаат постигнато одреден степен на едукација?
- Дали фармата има документи за хигиенски менаџмент?
- Дали сите вработени на фармата имаат постигнато одредени квалификации за хигиенскиот менаџмент?
- Дали на фармата се спроведуваат хигиенските мерки?
- Дали постојат итни постапки и прва помош за вработените?
- Дали вработените поседуваат соодветна облека за заштита при работа?

EUREPGAP – check point тест во фарми (општо)

❖ Менаџмент на отпадоците и загадувачите од фармите, нивно елиминирање и рециклирање:

- Дали се идентификувани можните извори на загадување?
- Дали постои план за менаџирање со отпадоците од фармите?
- Дали планот за менаџирање со отпадоците успешно се

менаџира?

❖ Зачувување на природата и биодиверзитетот:

- Дали фармерот има план за заштита на дивниот свет и околината од активностите на фармата?

- Дали планот за заштита на околината овозможува одржливо фармско производство?

❖ Континуирана корекција и отстранување на потешкотиите при имплементација на EUREPGAP стандардите со цел нивно подобрување:

- Дали постојат постапки за отстранување на потешкотиите во имплементацијата на EUREPGAP стандардите?

❖ Следливост на процесот и негова повторливост:

- Дали фармерите поседуваат документ за постапките кои го менаџираат повлекувањето на регистрираните производи од маркетите.

EUREPGAP – контролни точки и стандарди во сточарските фарми

- ❖ Избор на локација, изградба на објекти и опрема која се користи при одгледувањето на животните, континуирано документирање и интегрирање на специфичните податоци и практични искуства од спроведените EUREPGAP стандарди и нивна имплементација во менаџментот на фармата;
- ❖ Зачувување на здравјето, безбедноста и благосостојбата на вработените во фармите;
- ❖ Потекло на животните, идентификација и следливост;
- ❖ Исхрана и напојување на животните;
- ❖ Објекти и услови за сместување на животните;
- ❖ Здравје и благосостојба на животните;
- ❖ Употреба на ветеринарни лекови;
- ❖ Нештетно отстранување на лешевите од угинатите животни;
- ❖ Следливост на животните во текот на производниот процес.

EUREPGAP – контролни точки и стандарди во сточарските фарми

- ❖ Контролни точки при одгледување на говеда и овци;
- ❖ Контролни точки при одгледување на млечни крави;
- ❖ Контролни точки при одгледување на свињи;
- ❖ Контролни точки при одгледување на живина;
- ❖ Контролни точки при одгледување на салмонидни риби.

EUREPGAP – check point тест во сточарските фарми

❖ Избор на локација, изградба на објекти и опрема која се користи при одгледувањето на животните:

- Дали фармата и нејзините карактеристики соодејствуваат со нормативите за одгледување на одредена категорија животни?

- Дали електричната инсталација е соодветно поставена и одговара на потребите?

- Дали постојат соодветни простории за чување на ветеринарните лекови и останатите хемикалии на фармата?

- Дали на фармата постои ефикасен систем за отстранување на отпадоците од производството?

- Дали фармата е соодветно заштитена од штетници?

❖ Зачувување на здравјето, безбедноста и благосостојбата на вработените во фармите:

- Дали на фармата се спроведуваат сите мерки за заштита и безбедност при работа?

- Дали безбедносните мерки за заштита на здравјето на луѓето немаат негативно влијание врз благосостојбата на животните?

EUREPGAP – check point тест во сточарските фарми

❖ Потекло на животните, идентификација и следливост:

- Дали на фармите се води евиденција за потеклото на животните, нивното движење, дали сите животни се одбележани и дали постои систем за следливост?

- Дали се води евиденција за здравствениот статус на животните во фармата?

- Дали се почитуваат законските нормативи при транспорт на животните и промена на сопственикот?

❖ Исхрана и напојување на животните:

- Дали животните имаат пристап до хигиенски исправна вода?

- Дали исхраната е во согласност со нормативите за исхрана на одредена категорија животни?

- Дали машините за подготовка на храна се регистрирани и сертифицирани во согласност со EUREPGAP-стандардите?

- Дали фармерите водат евиденција за потеклото и составот на компонентите за подготовка на миксурата за исхрана?

- Дали се контролираат резидуите од ветеринарни лекови во храната за домашните животни?

- Дали постојат постапки за утврдување на хигиената на опремата за напојување и хранење?

- Дали храната се чува во услови кои ја штитат од расипување и контаминација?

EUREPGAP – check point тест во сточарските фарми

❖ **Објекти и услови за сместување на животните:**

- Дали објектите овозможуваат комфорни услови за сместување, соодветна заштита на животните од надворешните влијанија, заразни болести и стрес?

- Дали има доволно простор на подот според нормативите за одгледување на одделни категории домашни животни и дали подот е чист и дали е лизгав?

- Дали системите за вентилација овозможуваат соодветни микроклиматски услови за одгледување на животните?

- Дали во објектот постојат остри предмети кои може да предизвикаат повреди кај животните?

- Дали условите во објектот овозможуваат визуелен контакт меѓу животните што влијае на нивната етологија, освен во случаите кога има појава на болести и таквите контакти се забранети?

- Дали правилно и навремено се отстрануваат отпадоците од објектите?

EUREPGAP – check point тест во сточарските фарми

❖ Здравје и благосостојба на животните:

- Дали планот за здравствена заштита овозможува континуирана грижа за животните од страна на стручните служби?
- Дали постои документ во кој се води евиденција за здравствената заштита на животните, редовно се сервисира со нови податоци, постојано се ревизира и редовно спроведува?
- Дали животните кои страдаат од одредени здравствени нарушувања навремено се третираат и сместуваат во соодветни услови?
- Дали ветеринарните лекови се употребуваат само кога се неопходни?
- Дали третманот на животните го прават стручно компетентни лица?
- Дали ветеринарната опрема правилно се чисти, чува и одржува?
- Дали фармата е дел и учествува во програмата за превенирање на одредени заразни болести?

EUREPGAP – check point тест во сточарските фарми

❖ Употреба на ветеринарни лекови:

- Дали ветеринарните лекови кои се употребуваат во сточарството се регистрирани?
- Дали се води евиденција за апликацијата на ветеринарните лекови и колку време се чува евиденцијата?
- Дали при терапирањето се следат инструкциите за апликација на лекот и дозите дадени од производителот?
- Дали фармерите поседуваат соодветни способности и знаења за апликација на одредена група лекови кои според упатството може да ги аплицираат и самите фармери?
- Дали се употребуваат стимулатори на растот?
- Дали се контролира употребата на забранети супстанции и присуството на резидуе од ветеринарни лекови во храната и животните?
- Дали ветеринарните лекови правилно се чуваат во оригиналните пакувања и имаат валиден рок на употреба?
- Дали постои соодветна заштита за лицата кои ги аплицираат лековите?
- Дали искористените ветеринарни лекови и останата медицинска опрема правилно се складира и отстранува од фармата?

EUREPGAP – check point тест во сточарските фарми

❖ Нештетно отстранување на лешевите од угинатите животни:

- Дали отстранувањето на лешевите од угинати животни е во согласност со законските регулативи?

- Дали опремата за отстранување на лешевите правилно се чисти и дезинфицира?

- Дали областа надвор од фармата каде се складираат лешевите правилно е ограничена и обезбедена?

❖ Следливост на животните во текот на производниот процес:

- Дали сите животни пред транспортот поседуваат соодветна документација, која е контролирана од соодветните институции?

- Дали за животните кои биле подложени на одреден медицински третман се води документација врз основа на што може да се одлучи дали е поминат соодветниот временски период пред да се искористат?

- Дали различни видови и категории животни се чуваат одвоено за време на транспортот или по транспортот?

- Дали постои соодветна опрема и рампи за утовар и истовар на животните?

- Дали здравствената состојба на животните овозможува транспорт без притоа животните да страдаат?

- Дали транспортните средства нудат благоприятни услови за животните и го намалуваат влијанието на стресогените фактори?

ОПШТИ ХИГИЕНСКО-ТЕХНИЧКИ ПРИНЦИПИ ПРИ ГРАДБА НА ОБЈЕКТИ ВО СТОЧАРСТВОТО

□ Значење на објектите за домашните животни

- При изградба на шталите се внимава на локалните климатски услови, за средните, максималните и минималните температури, заштита од директни влијанија на доминантните ветрови. Испустот не треба да е блатен, прашлив, изложен на вода и на директна сончева инсолација.
 - Избор на локација, местото за градба на штала се проценува од градежно-технички аспект, произведен, здравствен и економски. Подолжната оиска на зградите се поставува во правец северо-исток и југо-запад. Најдобра почва за изградба на сточарски објекти се чакалот, песокот и прапорот.
 - Поважни сектори во поголемите фарми и поставување на објектите
- Административен сектор;	- Испуст;
- Ремонтен сектор;	- Ветеринарно-санитарен сектор;
- Сектор за складирање храна;	- Карантински сектор;
- Сектор со објекти за сместување на животните;	- Сектор за складирање, пакување и манипулација со отпадоците.

Објект за молзни крави

Објект за телиња

Прасилиште

□ Хигиенско-профилактични мерки во сточарските фарми и комплекси: ограничено движење на животни и луѓе во кригот на фармата и објектите, спроведување на мерките за дезинфекција, дезинсекција и дератизација, хигиенска исправност на крмивата, пакување на ѓубрето, озеленување на околината и др.

□ Системи објекти во сточарството

- Павилонско-паралелен систем;
- Комплексно боксовиот и моноблоковскиот систем;
- Катен систем.

□ Градење објекти за домашните животни:

- Градежни материјали и елементи:

Под коефициент на топлоспроводливост се подразбира она топлина изразена во џули, која за единица време (1 час), минува низ градежен материјал со површина од 1 m^2 , и со дебелина од 1 m, а при разлика на температурата на двете страни од 1°C . Топлоспроводливоста на градежните материјали е зависна од волуменската тежина, порозноста и влажноста на материјалот.

Под коефициент на примање топлина се подразбира онаа количина топлина во џули која е неопходна да се затопли 1 kg материјал за 1°C.

Колку материјалот има помалку шуплини, толку повеќе ја зголемува механичката цврстина, волуменска маса и топлоспроводливост. Материјалите кои пропуштаат водена пареа, хигиенски се оценуваат како лоши.

❑ Термоизолациони материјали во градежништвото, треба да имаат мала волумна тежина, механички да се цврсти и да имаат мали и затворени шуплини, да се отпорни на влага и да не ја задржуваат водата.

- набубрен перлитов песок;
- перлитов бетон;
- битумен перлит;
- керамзит;
- керамзитов бетон;
- топлоизолациони вати;
- стиропор;
- пенлив бетон;
- згура;
- леси од трска или слама;
- бодит;
- лушпа од оризова арпа.